

Agdermodell barn og unge

Joyce Pigao

Leder av Samhandlingsrådet psykisk helse og rus i Agder (SPR)

Kommuneoverlegekonferansen, Fevik 07. februar 2023



Hva er Samhandlingsrådet psykisk helse og rus i Agder (SPR)?

SPR skal bidra til bedre samhandling og sammenheng i pasientforløp på de satsningsområdene som til enhver tid er prioritert av Overordnet Strategisk Samarbeidsutvalg (OSS). Fagrådet skal gi kunnskapsbaserte råd til samhandlingspartene på feltet.

Sammensetning:

- 5 representanter fra SSHF hvorav en representerer det somatiske feltet
- Kommunene: 1 representant fra hver region, 1 fra Kristiansand kommune og 1 fra Arendal kommune
- 1 brukerrepresentant på forespørsel fra SSHF
- 1 brukerrepresentant på forespørsel fra kommunene
- 1 representant for fastlegene
- 1 representant fra ROM Agder (ROM: Råd og muligheter; Brukerstyrt kompetansesenter innen psykisk helse og avhengighet på Agder)

Bestilling fra OSS i juni 2021 til Samhandlingsråd for psykisk helse og rus i Agder (SPR):

En av rådets **hovedoppgaver** for inneværende periode rettet mot **samhandlingen omkring barn og unge**. Herunder forstås **styrket sammenheng mellom forebygging, helsefremming og behandling av barn og unge**. Helsefellesskapet ønsket spesielt at SPR skulle vurdere om Fonna modellen for samhandlingsforløp også var egnet for Agder.

Helsedirektoratet anbefaler Helse Fonna modell som nasjonal modell [Nasjonal modell «Samhandlingsforløp» - Helsedirektoratet](#)

«Målet med Samhandlingsforløpene er at barn og unge med psykiske helseplager skal få rett hjelp fra rett tjeneste og at tiltakene fra de ulike tjenestene henger sammen og oppleves som et helhetlig tilbud for barn, unge og foreldre.

Samhandlingsforløpene er en beskrivelse av ansvar-, rolle- og oppgavefordeling mellom ulike kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten ved de vanligste psykiske helseplagene hos barn og unge.»

(Fra Helsedirektoratets rapport (2019) *Samarbeidsformer mellom kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten om barn og unge med psykiske vansker*, kapittel 5.1)



Oppsummering av funn i SPR sitt arbeid med oppdraget:

- SPR har felles forståelse av at tjenestetilbudet til barn og unge i Agder er **fragmentert** og **ulikt i sin utforming**.
- Mengde og innholdet i tilbudene **avhenger av hvilken kommune** i Agder barnet eller ungdommen bor i.
- En stor del av utfordringen for barn og unge som trenger helsehjelp er å få **kontakt med tjenestene** og få et tilbud som imøtekommer det behovet som barn og unge har.
- Barn, unge og pårørende beskriver tjenestetilbudet som **uoversiktlig og ulikt**.
- **Samhandling** og **forståelse** mellom 1. og 2. linjetjenesten må bli bedre.
- Helsetjenesten **vet for lite om hverandres tilbud** og **koordineringen** mellom tjenestene er **mangelfull** eller **fraværende**.



- *Status pakkeforløp barn og unge ved **ABUP**.*
- *Modell Helse Fonna modell ved **Helse Fonna**.*
- *Bredere Tverrfaglig Innsats (BTI) modell ved **BTI Agder**.*
- *Presentasjon av pårørende perspektivet av brukerrepresentant fra **ROM Agder**.*
- *Samarbeid og erfaringer om barn og unge ved **Kvinesdal kommune**.*
- *Presentasjon av erfaring, implementering og forankringsarbeid vedr. barn og unge ved **Kristiansand kommune**.*
- *Erfaringer og dialog med brukerrepresentant fra **Ungdomsrådet ved SSHF**.*
- *Funn ved tilsyn vedr. samhandling barn- og unge samt dialog med **Statsforvalteren i Agder**.*
- ***Politiet** i Agder.*
- *Perspektiver sett opp mot pakkeforløp barn og unge og samhandling ved **fastlegerepresentant**.*
- *Perspektiver og erfaringer fra barn og unge om rus ved **brukerrepresentant** fra **Ungdomsrådet** ved SSHF.*
- *Barn- og unge og rus: Presentasjon av **PUT** ved Avdeling for rus- og avhengighetsbehandling (ARA) ved SSHF.*
- *Presentasjon status barn og unge etter pandemien ved **avdelingssjef i ABUP**.*
- *Informasjon fra tidligere fremmet sak Samhandlingsorgan barn og unge har inngått i arbeidet med å vurdere en Agder modell - **med flere...***

Fastlegene bekrefter de opplevelsene barn, unge og pårørende beskriver.

Fastlegene har mangelfull oversikt over tilbud i kommunene og spesialisthelsetjenesten.

Det kan medføre at barn og unge får oppfølging og behandling på feil tjenestenivå og/eller ikke får hjelp.



SPR anbefaler en Agder modell for barn og unge basert på Helse Fonna modellen



EIT KART OVER TENESTENE FOR BARN OG UNGE

Barn og unges helseteneste

Verktøyet du finn her består av sju samhandlingsforløp for dei vanlegaste psykiske helseplagene hos barn og unge. Forløpa fungerer som eit kart over tenestene og gir oversikt over dei ulike tenestene si rolle og ansvarsområde.

Modellen er anbefalt av helsedirektoratet som en nasjonal modell, [Nasjonal modell «samhandlingsforløp» - Helsedirektoratet](#)

Utgangspunktet i Helse Fonna var at brukerne ønsket seg ***en vei inn*** til helsetjenestene og et ***helhetlig og koordinert tjenestetilbud*** for barn og unge. Dette samsvarer med utfordringsbildet i Agder og SPR har i arbeidsperioden med tematikken fått bekreftet og forsterket dette utfordringsbildet av involverte fagmiljøer samt brukerrepresentanter.

Helse Fonna modellen beskriver en helsetjeneste for barn og unge som er utformet på tvers av tjenester, nivåer og lovverk i kommuner og spesialisthelsetjeneste. Det er et ***felles behov for avklaring av roller, ansvar og oppgavefordeling*** mellom aktører som gir helsetjenester til barn og unge i Agder.



EIT KART OVER TENESTENE FOR BARN OG UNGE

Barn og unges helseteneste

Verktøyet du finn her består av sju samhandlingsforløp for dei vanlegaste psykiske helseplagene hos barn og unge. Forløpa fungerer som eit kart over tenestene og gir oversikt over dei ulike tenestene si rolle og ansvarsområde.

SPR anbefaler Helsefellesskapet å sette i gang et **overordnet arbeid for å utarbeide samhandlingsforløp** for barn og unge i Agder innenfor fagfeltet rus og psykisk helse.

SPR anbefaler oppstart av **en prosjektutviklingsfase** der *metodikk* og *suksesskriterier* fra Helse Fonna modellen ligger til grunn for etablering av samhandlingsforløp for barn og unge i Agder mellom kommuner og spesialisthelsetjeneste.

SPR har fått tildelt samhandlingsmidler fra Helsefellesskapet til ansettelse av prosjektleder/prosjektstilling i 100% samt evt. frikjøp av andre deltakere i arbeidsgruppen etter behov.



Vesentlig for at Helse Fonna har lyktes med arbeidet finner vi følgende virksomme elementer på strukturnivå:

- 1. Ledelsesforankring:** *Forankring i toppledelse i både kommuner og foretak.*
- 2. Brukerinvolvering:** *Brukerorganisasjoner, ungdom eller foreldre representert i alle grupper.*
- 3. Styringsgruppe på tvers:** *Representanter fra brukerutvalg, kommune og spesialisthelsetjeneste.*
- 4. Bredt sammensatte arbeidsgrupper:** *Arbeidsgrupper bestående av fagfolk fra kommune og spesialisthelsetjeneste. Arbeidsgruppene var fagspesifikke organisert og baserte seg på utfordringsbildet til barn og unge slik dette forelå i Helse Fonna på tidspunktet for prosjektoppstart.*

Prosjektorganiseringen

- Helse Fonna har gitt sterk anbefaling om å tilsette en **ekstern prosjektleder i 100%** stilling. Utviklingen av modellen er en kompleks og tid krevende prosess som ikke kan gjennomføres i ordinær drift.
- Med bakgrunn i Helse Fonna sine erfaringer vurderer SPR at prosjektet med *Agdermodell* vil ta 3-5 år.
- Prosjektutviklingsfase: Hovedoppdraget må være å nedsette **en arbeidsgruppe** som utarbeider et **mandat** mellom kommuner og spesialisthelsetjeneste for etablering og implementering av samhandlingsforløp for barn og unge i Agder. *Hvilke samhandlingsforløp som bør utarbeides må være gjenstand for drøfting i en prosjektutviklingsfase.*
 - Til orientering la Helse Fonna 7 forløp til grunn, basert på hvilke tjenester som var mest etterspurt av barn og unge. **På Agder må vi vurdere hva som er mest hensiktsmessig tilnærming, og hvilke samhandlingsforløp Agder er i behov av å utvikle.**
- Helse Fonna anbefaler rådgivning/prosessveiledning fra InnoMed ([Forside | Innomed](#)).

InnoMed eies og styres av de fire regionale helseforetakene (Helse Sør-Øst, Helse Vest, Helse Midt-Norge og Helse Nord) og KS. InnoMed skal spre kompetanse om tjenesteinnovasjon på tvers av helsetjenestene. InnoMed fokuserer på prosjekter i skjæringspunktet mellom kommuner og helseforetak.

Samarbeid og synergier

- Utvikling av *Agdermodell for barn og unge* bør sees i sammenheng med tiltaket *Samhandlingsforløp for barn og unge med nevroutviklingsforstyrrelser (HABU SSK, ABUP SSK og Kristiansand kommune)*.
- Dialog og samarbeid om at pasientforløp nevroutviklingsforstyrrelser eksempelvis kan være et samhandlingsforløp man kan starte med i en Agder modell. Det består enighet i at overføringsverdi må sikres ved at en representant fra *Samhandlingsforløp barn og unge med nevroutviklingsforstyrrelser* deltar i det overordnede arbeidet med å utvikle en Agder modell for barn og unge.
- Forløpet nevroutviklingsforstyrrelser skiller seg ut ved at det også inkluderer *somatikk*. Dette vurderes som en nyttig erfaringsverdi for utviklingen av andre samhandlingsforløp, hvor barn og unge har samtidighetsbehov både fra somatikk og psykiatri.



Helsekonferansen i Agder 10.11.22

- Presentasjon av Helse Fonna modellen – film lagd av Helse Fonna for Helsekonferansen i Agder:

[Barn og unges helseteneste Agder november 2022 – YouTube](#)

- Kort informasjon om arbeidet SPR har gjort for utvikling av *Agdermodell for barn og unge*.



Anbefalingen om en **Agdermodell barn og unge** ble endelig vedtatt i OSS møte den 17.11.22:

34/2022 **Barn og Unge** - Helhetlige pasientforløp for barn og unge – sammenheng i tjenestene:

- *Det etableres et forprosjekt som får i oppgave å utrede muligheter og konsekvenser ved å implementere en «Agder – modell» basert på Helse Fonna-modellen. En vurdering av antall pasientforløp (=samhandlingsforløp) inngår i arbeidet.*
- *Prosjektleder finansieres av tildelte samhandlingsmidler for 2022 og det etableres en forprosjektgruppe.*
- *Samhandlingsrådet for psykisk helse og rus (SPR) utgjør forprosjektgruppen*
- SPR bes se til at representanter fra barn og unge - feltet involveres i arbeidet.

Ta gjerne kontakt om du lurer på noe!



Joyce.pigao@sshf.no

Mobil 46 37 12 82